

KOMMUNSTYRELSEN
Kommunledningsstaben

YTTRANDE

2016-09-26

Dnr 2016/185

Marina Tilderlindt
054-51 51 34
marina.tilderlindt@hammaro.se

Finansdepartementet
fi.registrator@regeringskansliet.se

Fi2016/02568/K

Yttrande över delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Hammarö kommun har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48). Kommunen ställer sig bakom delbetänkandets bedömningar och förslag i huvudsak men vill lämna följande kommentarer enligt nedan.

Sex nya län (avsnitt 9, sid. 163)

Hammarö kommun ställer sig bakom Indelningskommitténs utgångspunkt att en ny ändamålsenlig samhällsorganisation ska bestå av sex jämnstarka län och landsting.

Kommunen instämmer i att alternativet att bygga vidare på de tre största länen, Stockholm, Västra Götaland och Skåne, skulle innebära en ännu större regional obalans framöver än vad som är fallet i dag. Det är därför positivt att kommittén har valt bort att arbeta vidare med detta alternativ.

Kommunen anser att förslaget som kommittén lagt fram på ny indelning är välavvägt och rimligt. Hammarö, som tillhör nuvarande Värmlands län, ser att en nybildning med Västra Götalands län är det lämpligaste alternativet. Kommunen vill dock lyfta att det finns anledning att känna viss oro inför det faktum att Hallands län med kraft har tagit avstånd i fråga om att ingå i det tilltänkta länet. För att sex jämbördiga län ska bli verklighet är det naturligtvis av yttersta vikt att en vilja finns bland samtliga aktörer att ingå i ett sådant sammanhang.

Det är vidare mycket positivt att kommittén i samband med en ny läns- och landstingsindelning lyfter behovet av att relevanta statliga myndigheter har en gemensam indelning med de nya länen och landstingen.

Samordnad statlig regional indelning (Avsnitt 7.3.1, sid. 142)

Hammarö kommun instämmer i bedömningen att relevanta statliga myndigheters organisation ska koordineras med en ny läns- och landstingsindelning. Liksom kommittén lyfter är staten på den regionala nivån i dag fragmenterad och sektoriserad och indelningen är asymmetrisk. Detta försvårar för samordning och samverkan och leder i

sin tur till att offentliga resurser inte används på det mest ändamålsenliga och effektiva sättet.

En koordinerad indelning är viktig för att statliga myndigheter, kommuner och landsting med samlad kraft ska kunna möta de framtida utmaningar vi står inför. Kommunen vill här särskilt lyfta behovet av att kunna samverka kring de långsiktiga hållbarhetsfrågorna.

Samordnad statlig verksamhet (Avsnitt 7.3.2, sid. 143)

Hammarö kommun instämmer i att det finns ett behov av att förtydliga länsstyrelsernas uppdrag, såväl när det gäller att samordna staten regionalt som när det gäller myndighetens roll i det regionala tillväxtarbetet. Kommunen efterfrågar dock förtydliganden kring vad som avses med att uppdraget bör förstärkas. Detta då kommunen inte upplever att ett sådant behov finns i nuläget. Med mer kraftfulla regioner i landet, som dessutom ska tilldelas det regionala utvecklingsansvaret, finns det anledning att ställa sig frågan vilken som ska vara länsstyrelsens roll i detta.

Västra Götalands län (avsnitt 13, sid. 245)

Nytt län och landsting – Västra Götalands län

Hammarö kommun ställer sig bakom kommitténs förslag att Värmlands län och Västra Götalands län (per den 1 januari 2018) bildar ett nytt län. Kommunen ställer sig därmed också bakom att Värmlands läns landsting och Västra Götalands läns landsting (per den 1 januari 2019) bildar ett nytt landsting.

Det har förts diskussioner om huruvida Värmland ska bilda ett nytt län med Västra Götalands län eller ingå i ett Svealands län. Liksom kommittén lyfter i betänkandet samverkar Värmlands läns landsting i dag med landstingen i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län i sjukvårdsregionen Uppsala-Örebro. Det är bl.a. ett argument som använts för att Värmland bör ingå i ett nytt Svealands län. Hammarö kommun ställer sig dock bakom alternativet att bilda ett nytt län tillsammans med Västra Götaland. Kommunen anser att alternativet om en västsvensk regiontillhörighet erbjuder goda tillväxtpöjligheter för Värmland och för regionen i stort, inte minst mot bakgrund av det redan etablerade Vänersamarbetet samt möjligheten att vidareutveckla samarbetet med Osloregionen.

Hammarö vill dock särskilt lyfta att det är viktigt att förutsättningarna fortsatt är goda att samverka över gränserna även utanför det nya länet.

Namnval

När det gäller valet av namn är det inte helt invändningsfritt från kommunens sida. Liksom lyfts i betänkandet, tillhör Värmlands län enligt traditionen Svealand och det upplevs således inte som helt naturligt med ett namnbyte till Götaland. Ett förslag hade naturligtvis varit att kommittén föreslog ett annat, helt nytt namn på länet. Kommunen instämmer dock i kommitténs bedömning att förslaget som annars diskuterats, Västra Sveriges län, inte är ett sådant aktuellt alternativ.

Residensstad (avsnitt 13.9, sid. 269)

Hammarö kommun ställer sig bakom förslaget att Göteborg ska vara residensstad i Västra Götalands län. Däremot vill kommunen lyfta att traditionen att utse en residensstad på många sätt har spelat ut sin roll och kan te sig ganska gammaldags i sammanhanget. Kommunen anser att det därmed finns anledning att ställa sig frågan om inte länsstyrelsen som statlig myndighet kan vara föremål för en mer omfattande modernisering och anpassning till hur övriga myndigheter i landet leds och styrs. Här kan det således finnas anledning att se över gamla traditioner som exempelvis behovet av att utse residensstäder.

Ett samlat ledarskap för regionernas utveckling (avsnitt 14.4, sid. 278)

Hammarö kommun ställer sig bakom att landstingen i Norrlands-, Svealands- och Västra Götalands län ska ha det regionala utvecklingsansvaret så som det definieras i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län från och med den 1 januari 2019.

För Värmlands del är i dag merparten av det regionala tillväxtarbetet fördelat på kommunalförbundet Region Värmland vilket har fungerat bra på många sätt. Kommunen anser dock att det i och med denna stora reform är rätt tid att samordna och förtydliga samhällsorganisationen på det sätt som föreslås av kommittén. Dessutom är det viktigt att det regionala utvecklingsansvaret ligger på en direktvald församling för transparens och möjligheter till ansvarsutkrävande utifrån ett medborgarperspektiv.

Länsstyrelsernas verksamhetsorter (avsnitt 15.1, sid. 283)

Hammarö kommun instämmer i kommitténs bedömning att länsstyrelsens verksamhet bör bedrivas vid fler verksamhetsorter i varje län än enbart i respektive residensstad. Liksom kommunen redan lyft, finns det något otidsenligt i sig över att använda sig av benämningen residensstad. Om sådana fortsatt ska utses är det dock av yttersta vikt att myndigheten finns på de verksamhetsorter som krävs för ett ändamålsenligt genomförande av uppdraget och för likvärdigheten i länet.

Övrigt – skrivfel på sid. 61 i förslag på lag om ändring i vallagen (2005:837)

I övrigt vill kommunen uppmärksamma kommittén på skrivfelet på sidan 61 i betänkandet, dvs. i förslaget på lag om ändring i vallagen (2005:837). Kommunen förutsätter här att kommunerna som ska ingå i Västra Götalands läns norra valkrets är de kommuner som idag ingår i Värmlands län, dvs. Arvika, Eda, Filipstad, Forshaga, Grums, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Munkfors, Storfors, Sunne, Säffle, Torsby och Årjäng (punkt 21.). Därtill förutsätter kommunen således också att Degerfors och Karlskoga enligt förslaget kommer att ingå i Svealands läns västra valkrets.

Ks § 125

Dnr 2016/185

100

Svar på remiss – Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Sammanfattning

Hammarö kommun har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48).

Indelningskommittén föreslår i delbetänkandet tre nya län med ikraftträdande den 1 januari 2018 och tre nya landsting med ikraftträdande den 1 januari 2019. De tre nya länen som föreslås är Norrlands-, Svealands- och Västra Götalands län. Nuvarande Värmlands län och Västra Götalands län föreslås bilda ett nytt Västra Götalands län per den 1 januari 2018. Landstingen i respektive län föreslås bilda ett nytt Västra Götalands läns landsting per den 1 januari 2019.

Kommunstyrelsens förvaltning har upprättat förslag till yttrande. I yttrandet ställer sig kommunen bakom kommitténs förslag i huvudsak och anser att Hammarö, som tillhör nuvarande Värmlands län, kan se att en nybildning med Västra Götalands län är det lämpligaste alternativet. I yttrandet lämnas också synpunkter på frågeställningar rörande länsstyrelsernas uppdrag, behovet av att fortsätta utse residensstäder samt namnvalet på det nya länet Västra Götalands län.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll den 27 september 2016, § 193

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse den 26 september 2016

Förslag till yttrande, daterat den 26 september 2016

Sammanfattning av delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Yrkanden

Mikael Jern (MP) yrkar att i kommunens remissvar ska anges att folkomröstning hålls i frågan samt att en annan prioriteringsordning föreslås:

1. Södra Svealand (Värmland-Örebro-Sörmland-Västmanland)
2. Värmland egen region
3. Stor Svealandsregion (Värmland-Örebro-Sörmland-Västmanland-Dalarna-Gävleborg-Uppsala, det vill säga nuvarande sjukvårdsregion)
4. Västra Götaland (eventuellt med Halland)

/forts/

Ks § 125 /forts/

Lennart Eriksson (V) yrkar att i kommunens remissvar ska anges att Värmland ska tillhöra Svealandsregionen.

Ordförande Siw Gidlöf (S) ställer proposition på förslagen och finner att kommunstyrelsen beslutar att anta yttrandet enligt arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar upprättat förslag till yttrande över delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48).

Reservationer

Mikael Jern (MP), Birgitta Kahn (MP) och Kenth Carlsson (KD) reserverar sig till förmån för Mikael Jerns förslag.

Lennart Eriksson (V) reserverar sig till förmån för sitt eget förslag.

Sändlista
Regeringskansliet
Marina Tilderlindt, utredare

